

TES-neuvottelut eivät saa olla valtataistelua

Perusta nykyiselle työehtosopimusjärjestelmälle luotiin 23.1.1940 tammikuun kihlauksena tunnetussa julkilausumassa, jossa Suomen työnantajien keskusliitto (STK) tunnusti ammattijärjestöt ja Suomen ammattijärjestöjen keskusjärjestön (SAK) neuvotteluosapuoliksi.

Sotavuosien jälkeen käynnistyneet työehtosopimusneuvottelut ovat muotoutuneet nykyiselleen monien vaiheiden ja neuvotteluosapuolten muutosten kautta. Sähköistysalalla tänään neuvottelevat vuonna 2010 perustettu Sähkötekniset työnantajat ja vuonna 1955 perustetun Sähköalan työntekijäliiton nykyinen seuraaja Sähköliitto.

Työehtosopimusten historia osoittaa, että ammattiyhdistysliikkeen keskeisin tavoite on ollut työsuhteessa maksettavien palkkojen, erilaisten korvauksien ja etuuksien kasvattaminen aikaisempaan sopimukseen nähden. Taloudellisen kasvun vuosina tämä on ollut ymmärrettävää. Kun on jaettava, neuvotellaan siitä, miten jako tehdään.

Nykyään tilanne on toinen. Palkankorotusten ja etuuksien jakamisen sijasta jaetaan miltei alalla kuin alalla lopputilejä. Sen voi jokainen kuulla illan uutisista tai lukea aamun sanomalehdestä. Tänään neuvottelujen keskeisin asia pitäisi olla, miten saamme pidetyksi yrityksemme elinkelpoisina ja säilytetyksi niissä olevat työpaikat.

Sähköliitto haluaa johtaa yrityksiä

Sähkötekniset työnantajat ja Sähköliitto ehtivät neuvotella sähköistysalan työehtosopimuksesta 16 päivää.

Olin niissä neuvotteluissa työnantaja-puolen neuvottelukunnan puheenjohtajana. Edistymme kohtuullisen hyvin keskusteluissamme kohti sopimusta, kunnes Sähköliitto yksipuolisesti keskeytti neuvottelut 30.10. ja julisti viikkoa myöhemmin alalle ylityökiellon. Miksi?

Muiden neuvotteluissa esittämiensä asioiden lisäksi Sähköliitto vaati, että työnantaja ei saa tehdä mitään muutoksia urakkatyömaan resursseihin ilman kärkimiehen suostumusta. Liitto siis vaatii päästä johtamaan yrityksiä.

Valta ja vastuu kulkevat käsi kädessä. Sähköliiton mukaan kärkimies ei kuitenkaan ota vastuuta työmaan etenemisestä,

eikä hän tai työryhmä vastaa mahdollisista viivästymissakoista ja muista urakkasopimukseen sisältyvistä velvoitteista!

Onko liiton vaatimus edes käytännössä toteutettavissa ja onko se oikein? Ei ole. Sähköliiton vaatimus on yksinkertaisesti mahdoton. Jokainen tietää, että urakoiden aikataulut toteutuvat vain ja ainoastaan siten, että työmailla on oikea työntekijämäärä oikeaan aikaan. Koska yrityksillä on lähes poikkeuksetta käynnissä useita samanaikaisia urakoita, täytyy työmaiden miehitystä hallita yrityskohtaisena kokonaisuutena. Päätösvalta tästä asiasta kuuluu keskitetysti yrityksen johdolle, ei yksittäisen työmaan kärkimiehelle.

Keskeisiä asioita työpaikkojen turvaamiseksi

Työnantajapuolena nostimme neuvottelujen teemoiksi myös yritysten kannattavuuden, kilpailukyvyn, työn tuottavuuden, työmarkkinoiden joustavuuden ja työllisyyden. Kaikki ne ovat asioita, joilla on keskeinen merkitys työpaikkojen säilymisen kannalta.

Lisäksi tavoitteenamme on ollut jo pitkään selkeyttää eräitä työehtosopimuksen kohtia väärin tulkintojen ja riitojen välttämiseksi. Osassa edellä luettelemiani asioita saavutimme jopa hienoisia edistymistäkin ennen neuvottelujen katkeamista.

Kilpailukykyyn ja työllisyyteen vaikuttavat tekijät eivät saaneet Sähköliiton puolelta sanottavaa vastakaikua. Kaikkein voimakkaimmat torjuntareaktiot saimme työllisyyteen vaikuttaville esityksillemme. Pyrkimyksemme varmentaa Suomessa toimivien yritysten mahdollisuudet työllistää työehtosopimusta noudattaen suomalaista työvoimaa ei kiinnostanut Sähköliiton neuvottelijoita.

Neuvotteluja on jatkettava tähänastista avoimemmassa ja reilummassa ilmapiirissä. On tunnustettava sähköalan tosiasiat ja edettävä yhteistyössä kohti joustavampia työehtosopimuksia, joilla pystymme kilpailemaan entistä avoimemmassa ja kansainvälisemmässä ympäristössä. Työehtosopimusneuvottelu ei saa olla neuvottelevien järjestöjen valtapeli, jossa ei ole voittajia, mutta häviäjät löytyvät konkurssi- ja työttömyyskassojen maksulistoilta.

JUSSI KUUSELA
toimitusjohtaja
Amplit Oy